

VÝBĚR LEGISLATIVNÍCH AKTUALIT

červen – červenec 2023 - ČR

ČESKÁ REPUBLIKA

Zákon č. 181/2023 Sb., o mimořádném odpuštění penále z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a exekučních nákladů, **upravuje mimořádné odpuštění a zánik penále z pojistného a exekučních nákladů podle daňového řádu spojených s výkonem exekuce pojistného spravovaných okresními správami sociálního zabezpečení**. Zákon stanoví podmínky pro mimořádné odpuštění penále z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a exekučních nákladů. | účinnost od 1. července 2023

Zákon č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů **upravuje mimořádný zánik určeného příslušenství daně odpuštěním a mimořádný zánik některých nedoplatků na dani a na příslušenství daně**. Zákon stanoví podmínky pro mimořádné odpuštění a zánik některých daňových dluhů. | účinnost od 1. července 2023

Zákonem č. 185/2023 Sb., kterým se zrušuje zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a kterým se mění některé související zákony **dochází ke zrušení zemědělských skladních listů, a to z důvodu jejich minimálních využití v praxi**. Zákonem je zrušen zákon o zemědělských skladních listech a dále jsou provedeny související dílčí změny v jiných zákonech. | účinnost od 1. ledna 2024

Sdělením č. 192/2023 Sb., kterým se vyhláší částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely životního a existenčního minima a částka 50 % a 25 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely státní sociální podpory, Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhláší, že **od 1. července 2023 je pro účely zákona o životním a existenčním minimu a zákona o státní sociální podpoře je částkou odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za rok 2022 částka 20.100,- Kč a částkou odpovídající 25 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za rok 2022 částka 10.000,- Kč**. | platnost od 23. června 2023

Vyhláška č. 191/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 467/2022 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023, ve znění vyhlášky č. 85/2023 Sb., **snižuje průměrné ceny za 1 litr motorové nafty z 44,10 Kč na 34,40 Kč**. | účinnost od 1. července 2023

Zákon č. 226/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů, jež do soutěžního práva přináší zásadní změny. Nově bude moci **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže** (dále jen „ÚOHS“) **využít jako důkaz záznamy odposlechů pořízených Policií ČR při vyšetřování trestných činů proti hospodářské soutěži**. ÚOHS nebude již při místních šetřeních povinen konkrétně specifikovat prostory

soutěžitele, v nichž má ke kontrole dojít. Úpravy dozná i institut snížení pokuty narovnáním, kde oproti dřívějším pevně stanoveným 20 %, je nyní možnost diskrece ÚOHS v rozmezí mezi 10 % – 20 %. Nově bude také zavedena možnost udělení trestu zákazu plnění veřejných zakázek spolu se sníženou pokutou narovnáním, ale pouze na maximální dobu 1 roku. V případě úspěšné žádosti o leniency nebude ÚOHS moci uložit trest zákazu plnění veřejných zakázek. O leniency bude moci nově požádat i účastník vertikální dohody. Novela řeší ručení za zaplacení pokuty u sdružení soutěžitelů a to, za jakých okolností člen sdružení nebude ručit za pokutu. **Změny se mají dotknout i ukládání pokut ze strany ÚOHS, například sankcí za nesplnění povinnosti strpět místní šetření, pořádkové i donucovací pokuty, zpřístupnění informací ve správním spise a utajení identity podatele podnětu.** | účinnost od 29. července 2023

Zákonem č. 166/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, **dochází k dílčí novelizaci některých ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek** za účelem upřesnění transpozice zadávacích směrnic Evropské unie, a dále za účelem zpřesnění některých institutů zakázkového práva. | účinnost od 16. července 2023

Zákonem č. 167/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, **dochází k dílčím změnám ustanovení zákona o ochraně veřejného zdraví a některých souvisejících zákonů.** Změny se týkají především **zvýšení bezpečnosti dodávané pitné vody, včetně posouzení a následné řízení rizik v celém řetězci, tzn. od povodí, přes jímání, úpravu, distribuční síť až po kohoutek spotřebitele,** což má umožnit zaměření se na relevantní rizika a přijetí vhodných opatření k efektivní ochraně veřejného zdraví. V souvislosti s tím dochází i k **novelizaci prováděcí vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody a některých dalších prováděcích vyhlášek.** | účinnost od 1. července 2023, která ustanovení od 1. ledna 2024 a 1. ledna 2025

Zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, v souladu s evropskou legislativou **zavádí institucionální ochranu oznamovatelů v České republice.** Cílem úpravy ochrany oznamovatelů je **zavést systém ochrany osob, které v souvislosti se svojí pracovní či obdobnou činností zjistí porušení právních předpisů a tuto skutečnost nahlásí.** V rámci ochrany těchto oznamovatelů má být jednak zajištěn postup pro činění těchto oznámení, jejich prošetření a přijetí nápravných opatření, a dále mají být oznamovatelé chráněni před odvetnými opatřeními přijatými v důsledku učinění oznámení. Zákon především stanoví povinným subjektům povinnost zavést **tzv. vnitřní oznamovací systém,** který umožní oznamovatelům (především zaměstnancům) bezpečně oznamovat vymezená protiprávní jednání, o kterých se dozvěděli v souvislosti se svojí pracovní činností. Zavedení vnitřního oznamovacího systému zahrnuje kromě vytvoření a zabezpečení systému pro přijímání a vyřizování oznámení i určení **tzv. příslušné osoby** či osob, která bude odpovědná za příjem a řešení oznámení. Kromě uvedeného jsou povinné subjekty rovněž povinny zajistit samotnou ochranu oznamovatelů před odvetnými opatřeními a informovat zaměstnance a ostatní osoby o vnitřním oznamovacím systému. **Zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají alespoň 50 zaměstnanců a zároveň méně než 250 zaměstnanců, jsou povinni zavést vnitřní oznamovací systém nejpozději do 15. prosince 2023. Zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají alespoň 250 osob, jsou povinni vnitřní oznamovací systém zavést již ke dni, kdy zákon nabude účinnosti, tedy k 1. srpnu 2023.** | účinnost od 1. srpna 2023

Více k tomuto tématu i v našem příspěvku - [zde](#)

Zákonem č. 172/2023 Sb. kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů, **dochází k dílčím novelizacím právních předpisů, například občanského soudního řádu a zákona o inspekci práce, v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů.** | účinnost od 1. srpna 2023

Zákon č. 173/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, **představuje rozsáhlou novelizaci azylového zákona, zákona o pobytu cizinců a území České republiky a souvisejících zákonů. Hlavními změnami je prodloužení platnosti tzv. modrých karet až na tři roky.** Dále novelou dochází ke zpřesnění a doplnění již transponovaných směrnic unijního azylového práva, a rovněž zpřesnění stávajících institutů. | účinnost od 1. července 2023, vybraná ustanovení od 1. října 2023 nebo 1. ledna 2024

Vyhláška č. 193/2023 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu byla vydána Ministerstvem průmyslu a obchodu k provedení energetického zákona, kdy **upravuje opatření a postupy vykonávané při předcházení stavu nouze, při stavu nouze a při odstraňování následků stavu nouze, způsob vyhlášení stavu nouze a oznamování předcházení stavu nouze a postupy při omezování výroby elektřiny a spotřeby elektřiny včetně regulačního, vypínacího a frekvenčního plánu a obsahové náležitosti havarijních plánů.** | účinnost od 1. července 2023, vybraná ustanovení od 1. ledna 2024

Zákon č. 202/2023 Sb. kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, **přináší dílčí měny zákona o elektronických komunikacích a souvisejících zákonů. Změny se týkají především úpravy zlomyslných volání a poskytování zvláštních cen a speciálních tarifů.** | účinnost od 1. července 2023, vybraná ustanovení od 1. ledna 2026

Vyhláška č. 208/2023 Sb., o terapeutických programech pro řidiče, **upravuje terapeutické programy pro řidiče, především jejich obsah a provádění, úhrady za programy a podmínky pro lektory.** Vzhledem k nutnosti přípravy terapeutických programů byla účinnost vyhlášky rozdělena tak, že **ustanovení o provádění programů nabývají účinnosti až k 1. dubnu 2024.** | účinnost od 1. července 2023, vybraná ustanovení od 1. dubna 2024

Nařízení vlády č. 100/223 Sb., o započitatelných nákladech na bydlení a ubytování pro účely stanovení nároku na humanitární dávku a její výše, **upravuje započitatelné náklady na bydlení v bytech zařazených v evidenci bytů a v ostatních prostorech k ubytování pro účely zákona o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení** v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. | účinnost od 1. července 2023

Zákon č. 224/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, **upravuje infrastrukturu pro prostorová data pro účely politik životního prostředí a politik nebo činností, které mohou mít vliv na životní prostředí a vytváření a publikaci národních datových sad.** | účinnost od 29. července 2023

Vyhláška č. 176/2023 Sb. o zdraví zvířat a jeho ochraně a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností provádí zákon o veterinární péči, kdy **podrobně stanoví například veterinární požadavky na chov zvířat, pravidla karantény zvířat a požadavky na oprávnění a odbornou způsobilost k výkonu některých odborných veterinárních činností.** | účinnost od 1. července 2023

Vyhláška č. 187/2023 Sb., o požadavcích na čaj, kávu a kávoviny, provádí zákon o potravinách a tabákových výrobcích a zpracovává evropské právní předpisy, kdy **upravuje způsob poskytování informací o čaji, kávě a kávovinách, a dále upravuje druhy čaje, kávy a kávovin s členěním na skupiny a podskupiny, pro jednotlivé druhy čaje, kávy a kávovin stanoví požadavky na jakost vztahující se k názvu a přípustné záporné hmotnostní odchylky balení jednotlivých druhů čaje, kávy a kávovin a minimální technologické požadavky pro čaj, kávu a kávoviny.** | účinnost od 1. července 2023

Vyhláška č. 188/2023 Sb. kterou se mění vyhláška č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 386/2022 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, **přináší dílčí změny do vyhlášky o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu a dále upravuje přílohy této vyhlášky stanovující požadavky na některé konkrétní rody a druhy.** | účinnost od 30. června 2023

Vyhláška č. 199/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění vyhlášky č. 17/2018 Sb., **přináší dílčí změny pravidel odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky podle zákona o rostlinolékařské péči.** | účinnost od 1. července 2023

Vyhláška č. 200/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů, **nově upravuje technickou specifikaci jedinečného identifikátoru a dvourozměrného čárového kódu přípravků a pomocných prostředků na ochranu rostlin a výčet v nich obsažených informací a způsob zasílání údajů do úložiště dat, technické podmínky, strukturu datové věty a četnost zasílání údajů.** | účinnost od 1. července 2023

VÝBĚR Z PUBLIKOVANÉ JUDIKATURY

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. března 2023, sp. zn. 21 Cdo 3879/2022, zabývající se otázkou **oprávněných osob k přijetí rozhodnutí o organizační změně**

„Rozhodnutí o organizační změně je zapotřebí vnímat jednak jako projev vůle zaměstnavatele-právnícké osoby, jednak jako akt obchodního vedení, kdy při obchodním vedení jde především o proces vytváření vůle, jež se následně může projevit (a zpravidla projeví) navenek v podobě právního jednání, jímž je rozhodnutí o obchodním vedení realizováno. Při posuzování, zda bylo přijetí rozhodnutí o organizační změně pouze předstíráno, je nutno zkoumat, zda byla tato vůle utvořena osobami oprávněnými k obchodnímu vedení.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19. dubna 2023, sp. zn. 21 Cdo 1410/2022, zabývající se otázkou **náhrady mzdy v případě okamžitého zrušení pracovního poměru**

„Smyslem ustanovení § 69 zák. práce je poskytnout náhradu mzdy (platu) zaměstnanci postiženému neplatným rozvázáním pracovního poměru ze strany zaměstnavatele poté, co mu zaměstnanec oznámil, že trvá na dalším zaměstnávání. Ustanovení § 69 zák. práce přitom nijak nesouvisí s jednotlivými důvody rozvázání pracovního poměru, podstatné je, zda skončení pracovního poměru bylo shledáno neplatným. Ke ztrátě na výdělků následkem neplnění povinnosti zaměstnavatele přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy může u zaměstnance současně dojít jen tehdy, je-li sám připraven, ochoten a schopen konat práci podle pracovní smlouvy. Nemůže-li konat práci podle pracovní smlouvy v důsledku dočasné pracovní neschopnosti, mateřské nebo rodičovské dovolené nebo pro jinou překážku v práci, při níž mu nepřisluší od zaměstnavatele náhrada mzdy nebo platu, nemá ani právo na náhradu mzdy (platu) podle ustanovení § 69 odst. 1 zák. prac. [...]“

„[...] je-li důvodem nepřidělování práce zaměstnanci (v době od oznámení trvání na dalším zaměstnávání do právní moci rozhodnutí o neplatnosti rozvázání pracovního poměru) ztráta zdravotní způsobilosti zaměstnance pro pracovní úraz, je nutné rovněž posoudit, zda mu požadované plnění nenáleží z jiného právního důvodu – z důvodu náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 6. dubna 2023, sp. zn. 21 Cdo 3330/2021, zabývající se otázkou **odpovědnosti zaměstnanců podílejících se na výkonu správních činností za dodržování lhůty k vydání rozhodnutí ve správním řízení**

„Zaměstnanec podílející se na výkonu správních činností (úředník územního samosprávného celku) poruší povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci, nevydá-li rozhodnutí ve lhůtě bez zbytečného odkladu dle § 71 odst. 1 SpŘ, a v případě, kdy to okolnosti posuzovaného případu neumožňují, ve lhůtě těmito okolnostem přiměřené do uplynutí podpůrné lhůty (třicetidenní nebo prodloužené) dle § 71 odst. 3 SpŘ. Takové porušení povinnosti může být výpovědním důvodem podle § 52 písm. g) ZPr, popř. důvodem k okamžitému zrušení pracovního poměru podle § 55 odst. 1 písm. b) ZPr, bylo-li zaměstnancem zaviněno (úmyslně nebo z nedbalosti) a dosahuje-li potřebné intenzity (porušení závažné nebo zvláště hrubým způsobem).“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. března 2023, sp. zn. 33 Cdo 951/2022, týkající se **odepření plnění ručitelem**

„Ručitel má oprávnění odepřít plnění (pouze) z důvodu zaviněného jednání (či opomenutí) věřitele, které je v příčinné souvislosti s tím, že jeho pohledávka nemůže být dlužníkem zcela nebo zčásti uspokojena.“

„Ustanovení § 2022 o. z., jež je shodné s předchozí úpravou § 549 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, poskytuje ručiteli možnost ochrany před jednáním věřitele, v jehož důsledku by pozbyl možnosti domáhat se své pohledávky po dlužníkovi poté, co sám dluh splnil. K úspěšnosti této námitky je vždy třeba postavit najisto, že v důsledku (v příčinné souvislosti) se zaviněným jednáním věřitele nemůže být pohledávka dlužníkem uspokojena. [...] Bez prokázání existence této podmínky včetně existence příčinné souvislosti s jednáním věřitele je právní posouzení uvedené otázky (zda žalovaní jako ručitelé byli oprávněni plnění odepřít) neúplné a tudíž nesprávné.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. dubna 2023, sp. zn. 26 Cdo 1323/2022, týkající se **výpovědi nájmu dle § 2287 o. z. v kontextu pandemie koronaviru**

„Epidemii koronaviru tak lze obecně hodnotit jako změnu okolností, ze kterých strany při uzavření smlouvy vycházely, neboť se jednalo o situaci, která byla nepředvídatelná, avšak nikoli bez dalšího. Bude vždy třeba zkoumat a zjistit, zda a jaký dopad měla epidemie koronaviru a zejména opatření proti jejímu šíření skutečně

do konkrétního smluvního nájemního vztahu, a to v závislosti na tom, jak tyto změněné okolnosti vymezil nájemce ve své výpovědi z nájmu. Lze doplnit, že v podnikatelských vztazích se předpokládala spíše s ohledem na dočasnost přijatých omezujících opatření např. dohoda o slevě z nájemného či odložení jeho splatnosti [...]“.

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. dubna 2023, sp. zn. 27 Cdo 948/2022, týkající se nerozdělení zisku mezi akcionáře v podobě úpravy fondů ve stanovách společnosti

„Určují-li stanovy akciové společnosti, že zisk je povinně přidělován do účelově vázaných fondů společnosti, avšak pravidla pro tvorbu těchto fondů ponechávají zcela na rozhodnutí představenstva, jsou v této části v rozporu s donucujícím ustanovením zákona, podle něhož o rozdělení zisku rozhoduje nejvyšší orgán společnosti, v důsledku čehož se na usnesení valné hromady, kterým byly stanovy v takovém znění schváleny, hledí v části, která deleguje úpravu pravidel tvorby fondů na představenstvo, jako by nebylo přijato. Dotčená část stanov proto nevyvolává zamýšlené právní účinky.“

„Hodlá-li akciová společnost ve stanovách zřídit účelově vázané fondy tvořené ze zisku, do nichž je zisk povinně přidělován, musejí stanovy společnosti upravit alespoň výši, do jaké budou tyto fondy naplňovány nebo určit, jak velká část zisku do nich bude přidělována, jakož i konkretizovat účel, k němuž mají být prostředky z fondu použity, například zda z fondů mohou být poskytována plnění osobám odlišným od akcionářů společnosti.“

Mgr. Jakub Málek – malek@plegal.cz

Mgr. Tereza Dvořáková – dvorakova@plegal.cz

ODEBÍREJTE NÁŠ PRAVIDELNÝ MĚSÍČNÍ NEWSLETTER

Navštivte naši stránku www.peytonlegal.cz/clanky a v její spodní části se přihlaste k odběru našeho pravidelného měsíčního newsletteru plného zajímavých článků a právních aktualit.

PEYTON legal NA WEBU A SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Navštivte naše webové stránky na www.peytonlegal.cz, na kterých naleznete novinky z naší kanceláře, publikované články a dozvíte se podrobné informace o celém týmu, poskytovaných službách a další zajímavosti o činnosti kanceláře. Jsme i na [LinkedIn](#) a [Facebook](#).